

Filmová a televizní fakulta AMU v Praze

Katedra režie FAMU

Teoretická diplomová práce – posudek vedoucího

Název práce: HOMOLKOVI A POJETÍ RODINY PODLE JAROSLAVA PAPOUŠKA

Student: Adam Koloman Rybanský

Obor: režie

Autor posudku : MgA. Tomáš Pavlíček

Písemné hodnocení (včetně vysvětlení důvodů pro snížení hodnocení):

Diplomová práce Adama Kolomana Rybanského navazuje na jeho bakalářskou práci, ve které zkoumal život a dílo Jaroslava Papouška před natočením debutu *Nejkrásnější věk*. Nyní pokračuje v analýze Papouškovy tvorby a věnuje se jeho scenáristické spolupráci s Milošem Formanem, Ivanem Passerem a následně vlastním autorským filmům *Nejkrásnější věk*, a především *Ecce homo Homolka*, *Hogo fogo Homolka a Homolka a Tobolka*. Přestože se práce jmenuje Homolkovi a pojetí rodiny podle Jaroslava Papouška, k trilogii filmů o rodině Homolkových se dostává až ve své druhé polovině. Z hlediska struktury jde o promyšlené rozhodnutí, neboť autor nejprve nachází předznamenání Homolkových v postavách z filmů *Černý Petr*, *Lásky jedné plavovlásky* a *Nejkrásnější věk*. Získané postřehy následně rozvíjí v druhé polovině práce, ve které chronologicky analyzuje trilogii filmů o Homolkových.

Rybanského badatelský přístup vychází z popisu charakterů jednotlivých postav a popisu jejich chování a fungování ve vybraných filmových situacích. Je to metoda jednoduchá, jasná a pro zvolené téma ideální. Autor se ale nespokojí pouze s ní a seznamuje čtenáře též s Papouškovou prací s herci i neherci, metodou snímání jednotlivých filmů a scén i s přesně zdrojovanými výtažky z recenzí a teoretických textů. Rybanského teoretickou práci lze označit za čtivou a myšlenkově bohatou. Současně se vyjadřuje přesně a úsporně. Slovy neplýtvá a myšlenky vyjadřuje jasně. V nejlepších momentech práce se objevuje navíc jemná poetizace vyjadřování. Nejlépe to dokazuje tato pasáž: „*Homolkovi jsou spolu uzavřeni ve vlastním vnitřním světě, ze kterého se nedokáží vymanit. Jsou jako pták v kleci, který je umístěn na parapetu u otevřeného okna – ke svobodě má blízko, ale přitom tak daleko. Pohromadě je drží instituce rodiny, která jim nedovolí utéci, ačkoliv ve skutečnosti jim v tom brání to, že utéci ani nechtějí.*“ V tuto chvíli se Rybanský dotýká samotné podstaty Papouškovy tvorby a činí tak překvapivě lehce a samozřejmě.

Velkou výhodou práce je její téma, které má nejen ideální rozsah, ale též se překrývá s Rybanského vlastní filmovou tvorbou. Analýzy scén jednotlivých Papouškových filmů jsou samozřejmě též vynikajícími případovými studiemi pro výstavbu dramatické situace, výstavbu psychologie postavy, záběrování, humorné načasování, originalitu mizanscény či

nápaditost dialogu. Adam Koloman Rybanský si je toho vědom a poznatky výzkumu využil při tvorbě svého absolventského filmu *Kdyby radši hořelo*.

Pokud bych práci měl něco vytknout, byl by to její poněkud uspěchaný závěr. Pěvně věřím, že čtenář by byl vděčný za rozsáhlejší analýzu filmu *Hogo fogo Homolka*. Film *Homolka a Tobolka* je pak pojednán vyloženě zkratkovitě a mrzelo mě, že autor se příliš jednoduše ztotožňuje s citátem z recenze Jana Jaroše, ve které zmiňuje, že: „Z kdysi životných principů zůstalo jen prázdné schéma zaplněné planým žvaněním. Rozpadává se pod nánosem prostoduchých historek, které si hoví v banálních změnách, omylech a nedorozuměních.” Mým osobním názorem je, že film *Homolka a Tobolka* nelze takhle jednoduše odsuzovat. Všechny jeho postavy se v horském ubytovacím zařízení Radost snaží o to, aby opravdu měly radost. Přitom v *záběru* není spokojen vůbec nikdo. Radost je tlačena ze všech stran a místo ní vylézá křeč, smutek, deziluze.

Přes tuto drobnou výtku k závěru považuji diplomovou práci za mimořádně zdařilou a doporučil bych ji ke čtení především dalším studentům KR jako inspiraci pro vlastní tvorbu.

Pozitiva:

Vhodně zvolené téma naplňující rozsah práce, úspornost a přesnost vyjádření, originální struktura, občasná poetizace vyjadřování v souladu s citovanými díly

Negativa:

Poněkud uspěchaný závěr

Otázka pro obhajobu:

Změnil se Papouškův přístup k postavám Homolkových v závěrečném dílu celé trilogie, tedy ve filmu *Homolka a Tobolka*?

Teoretickou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku A.

V Praze dne 20.9.2021

Tomáš Pavlíček